

РОБОЧИЙ ПЛАН НАУКОВОГО ГУРТКА
«ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»
на 2025–2026 навчальний рік

СЕМЕСТР 1: Євроінтеграція, правовий порядок ЄС та захист прав людини у мирний час

Тема 1. Вступне заняття. Нові горизонти євроінтеграції України

- Знайомство з учасниками, визначення пріоритетів наукових досліджень на навчальний рік.
- Динаміка переговорного процесу щодо вступу України до ЄС: сучасний стан та ключові вимоги.
- Принцип верховенства права як фундамент європейської цивілізації та економічної стабільності.

Тема 2. Джерела права ЄС та механізм гармонізації національного законодавства

- Правова система ЄС: первинне та вторинне право. Роль директив і регламентів.
- Проблеми адаптації цивільного та господарського законодавства України до стандартів ЄС.
- Скринінг українського законодавства: досвід та практичні виклики для юристів.

Тема 3. Економічний вимір прав людини: бізнес та європейські стандарти

- Свобода підприємницької діяльності та право власності за Хартією основних прав ЄС.
- Захист прав споживачів та корпоративна соціальна відповідальність бізнесу в ЄС.
- Конкурентне право ЄС та захист прав суб'єктів господарювання від недобросовісних практик.

Тема 4. Судова система ЄС та захист прав особи

- Суд справедливості Європейського Союзу: структура, компетенція, преюдиційні рішення.
- Захист прав фізичних та юридичних осіб у Суді ЄС.

Тема 5. Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) як інструмент захисту прав і свобод

- Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року: еволюція та сучасне тлумачення.
- ЄСПЛ: структура, порядок звернення, критерії прийнятності індивідуальних скарг.
- Значення практики ЄСПЛ для реформування господарського та цивільного судочинства в Україні.

- Право на справедливий суд (ст. 6 Конвенції) та право на мирне володіння майном (ст. 1 Першого протоколу) у господарських спорах.

Тема 6. Проєктна робота учасників гуртка (Семестр 1)

- Презентація та обговорення перших наукових напрацювань студентів.

Перелік тем для проєктів (1 семестр):

1. Захист права власності юридичних осіб у практиці ЄСПЛ.
2. Роль Суду справедливості ЄС у забезпеченні балансу між свободою ринку та правами людини.
3. Імплементация європейських стандартів захисту прав споживачів в українське договірне право.
4. Вплив рішень ЄСПЛ на забезпечення права на справедливий суд в українському господарському процесі.
5. Адаптація трудового законодавства України до соціальних директив Європейського Союзу.

СЕМЕСТР 2: Міжнародне правосуддя, гуманітарне право та захист прав людини у кризових умовах

Тема 7. Міжнародне гуманітарне право (МГП) та європейська безпека

- Поняття, джерела та принципи Міжнародного гуманітарного права (право збройних конфліктів).
- Женевські конвенції 1499 року та Додаткові протоколи до них.
- Розмежування міжнародних та неміжнародних збройних конфліктів.
- Захист цивільного населення та об'єктів, що є критичними для виживання населення, в умовах війни.

Тема 8. Взаємодія МГП та Міжнародного права прав людини (МППЛ)

- Співвідношення та паралельна дія норм МГП та прав людини під час збройного конфлікту.
- Особливості розгляду ЄСПЛ справ, пов'язаних із подіями збройних конфліктів (міждержавні та індивідуальні заяви проти РФ).
- Специфіка захисту прав власності та бізнесу на тимчасово окупованих територіях за стандартами МГП та ЄСПЛ.

Тема 9. Міжнародне кримінальне право та Міжнародний кримінальний суд (МКС)

- Історія створення міжнародних трибуналів. Римський статут та заснування МКС.
- Юрисдикція МКС: воєнні злочини, злочини проти людяності, геноцид та злочин агресії.
- Взаємодія України з Міжнародним кримінальним судом: правові аспекти, розслідування злочинів та перспективи притягнення винних до відповідальності.
- Ідея створення Спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України.

Тема 10. Економічні наслідки порушень прав людини та МГП: правові механізми компенсації

- Відшкодування шкоди, завданої внаслідок збройної агресії: міжнародні та європейські інструменти (Міжнародний реєстр збитків).
- Правові аспекти конфіскації та використання суверенних активів країни-агресора для відбудови України.
- Роль європейських інституцій у фінансовому та правовому забезпеченні відновлення української економіки.

Тема 11. Повоєнна відбудова України в контексті євроінтеграційних стандартів

- Створення інвестиційного клімату відповідно до вимог ЄС у повоєнний період.
- Спеціальні правові режими для бізнесу та індустріальних парків із дотриманням екологічних та соціальних прав громадян.
- Роль молодих науковців у правовому забезпеченні сталого розвитку України як майбутнього члена ЄС.

Тема 12. Проектна робота учасників гуртка (Семестр 2)

- Підсумкова конференція гуртка, рекомендація кращих робіт до друку.

Перелік тем для проєктів (2 семестр):

1. Захист прав цивільного населення під час збройних конфліктів: виклики для МГП у XXI столітті.
2. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду щодо воєнних злочинів проти довілля (екоцид).
3. Проблеми кваліфікації та розслідування злочину агресії: роль МКС та Спеціального трибуналу.
4. Міжнародний реєстр збитків як механізм захисту майнових прав фізичних та юридичних осіб.
5. Розгляд ЄСПЛ «воєнних» кейсів України: процесуальні особливості та значення рішень.
6. Правове регулювання іноземних інвестицій у повоєнне відновлення України з урахуванням стандартів ЄС.

Очікувані результати діяльності гуртка у 2025–2026 н.р.:

- Формування у студентів комплексного розуміння зв'язку між євроінтеграцією, бізнесом, захистом прав людини та міжнародним кримінальним правосуддям.
- Підготовка наукових публікацій та доповідей, що відображають гострі правові виклики сучасної України.
- Співпраця з практикуючими юристами у сфері міжнародного та гуманітарного права.
-

Керівник гуртка: Тетяна Макарова.